

1

Lora Makarti uždare galines duris, peržengė miegantį šunį, taikiai varvinantį seiles ant skaldos takelio, ir guviai nuėjo per sodelį galinių vartų link. Stengdamasi neišmesti iš rankų padėklo, ji atidarė vartelius, išsmuko pro juos ir patraukė per mišką žemyn prie upelio, kuris šią vėlyvos vasaros dieną vėl buvo išdžiūvęs.

Dviem žingsniais ji peržengė lenteles, iš kurių pernai Metas sumeistravo tiltelį. Netruks palyti ir jis vėl pasidarys slidus ir pavojingas. Pernai kelis kartus ji buvo paslydusi ant tiltelio, o kartą išmetė į vandenį visą padėklo turinį — tai bent buvo puota nematytiems upelio gyviams. Netrukus Lora perėjo į kitą pusę ir drėgna žeme pasileido link proskynos.

Išėjus iš šešėlio, ją nušvietė vis dar šilta vakaro saulė, užliejusi slėnį švelniais, žiedadulkių primargintais spinduliais. Medyje Lora pamatė strazdą ir tolumoje išgirdo savitą, dirginantį varnėnų tarškėjimą, jiems debesiu kylant nuo medžių ir nutupiant į netoliese želiantį krūmyną. Ji pataisė vieno puodo dangtį ir ore pasklido sodrus pomidorų kvapas, privertęs ją paspartinti žingsnį namo link.

Namas ne visada buvo toks aptriušęs, toks nemaloniai niūrus. Meto tėvas pasakojo jiems apie medžioklės iškylas pievutėse, apie vasaros vakarus, kai iš baltos palapinės sklisdavo muzika ir elegantiškai apsirengusios porėlės, atsišliejusios į kalkakmenio sienas, gerdavo punšą, o tylus iškylautojų juokas sklisdavo toli po mišką. Metas atsिमena laikus, kai arklidėse stovėjo žirgai žvilgančiais šonais — kai kurie jų buvo laikomi grynai savaitgalio svečių malonumui, — o panorusieji pasiirstyti galėjo pasiimti valtį iš ant ežero kranto įrengtos pašiūrės. Anksčiau Metas dažnai pasakodavo jai šias

istorijas; tokiu būdu jis norėjo susilyginti su Loros giminės namu arba užtikrinti ją, kad jūdviejų bendra ateitis bus daug geriau nei tai, ką ji paliko namuose. Galbūt taip buvo mėginama įsivaizduoti tą jų bendrą ateitį. Jai patiko tokios istorijos. Lora žinojo, kaip tiksliai atrodytų namas, jeigu jai duotų valių — nebuvo lango, kurio mintyse nebūtų papuošusi užuolaidomis, nė colio grindų, kurio ji nebūtų išklėjusi naujais kilimais. Ji žinojo, kaip atrodo ežeras iš bet kurio rytinio lango.

Lora stabtelėjo šalikelėje ir iš papratimo įkišo ranką į kišenę, ieškodama rakto. Kadaisė namą kasdien rakindavo; bet dabar nebebuvo prasmės, kadangi visi aplink žinojo, kad jame nėra ko vogti. Namas nyko, dažai luposi, tarsi nebebuvo verta nė vargintis prisiminimais apie jo buvusią didybę. Pastato apačia buvo pripuolamai apkaišyta atsitiktinėmis medinėmis lentomis. Skaldos takeliai buvo išretėję ir apžėlę dilgėlėmis, piktdžiugiškai braukiančiomis jai per blauzdas.

— Pone Potisvortai, čia aš... Lora.

Ji palaukė, kol iš viršaus pasigirdo niurzgėjimas. Įspėti senąjį poną apie atvykimą atrodė išmintinga — durų stakta buvo nusėta šūvių žymėmis nuo tų kartų, kai Lora pamiršdavo apie save pranešti. Laimė, anot jos vyro, senasis šunsnukis prastai matė.

— Atnešiau vakarienę.

Ji palaukė, kol vietoje atsakymo pasigirs kriuktelėjimas, ir tik tada ėmė lipti į viršų, girgždindama medinius laiptus.

Lora buvo sportiška ir užlipus jai beveik neprireikė atsikvėpti. Visgi akimirką ji pastovėjo, prieš darydama šeimnininko miegamojo duris. Dedant plaštaką ant rankenos, jos kūną suvirpino lengvas atodūsis, veidu perbėgo susitaikymo su savo likimu šešėlis.

Nors langas buvo praviras, Lorai į nosį trenkė stiprus ir rūgštus senyvo vyro tvaikas, palydimas pridulkėjusių baldų, kamparo ir sušvinkusio bičių vaško kvapų. Į lovą atremtas rymojo senas šautuvas, o ant mažo staliuko stovėjo jų prieš dvejus metus nupirktas spalvotas televizorius. Amžius ir nepriežiūra menkai teslėpė elegantiškas

kambario proporcijas ar gražiai erkerio lango rėmo dalijamą dangų. Tačiau lankytojo žvilgsniui nebuvo leidžiama ilgai žavėtis kambario estetika.

— Vėluoji, — pasakė žmogaus pavidalas, gulintis raižytoje raudonmedžio lovoje.

— Tik kelias minutes, — atsakė ji apsimestinai žvaliai. Padėjusi padėklą ant staliuko prie lovos, Lora atsitiesė. — Negalėjau anksčiau, mama paskambino.

— Ko jai reikėjo? Ar nesakei jai, kad guliu čia ir *mirštu badu*.

Loros šypsena net nepriblėso.

— Gal ir sunku patikėti, pone Potisvortai, bet jūs nesate vienintelė mano pokalbių tema.

— Bet garantuoju, kad vienintelė tema — Metas. Tai ką jis dabar prisidirbo, a? Mama skambino tau pasakyti, kaip žemai puolei tekėdama už jo, ar ne?

Lora pasisuko į padėklą. Ponas Potisvortas nepastebėjo, kad jai surakino nugarą.

— Esu ištekėjusi aštuoniolika metų. Negalėčiau sakyti, kad mano pasirinkimas būtų stulbinama naujiena.

Senis ėmė garsiai uosti orą.

— Kas čia? Garantuoju, kad atšalo.

— Vištienos troškiny su kepta bulve. Ir toli gražu neatšalo. Puodas uždengtas.

— Garantuoju, kad atšalo. Pietūs buvo šalti.

— Pietums buvo salotos.

Iš po apklotu išlindo dėmių išmušta galva, apaugusi žilų plaukų kuokštais. Į Lorą įsmigo dvi akys gyvatės vokais ir prisimerkė.

— Kodėl dėvi tokias siauras kelnes? Ar nori visiems parodyti, ką ten turi?

— Tai džinsai. Visi tokius dėvi.

— Nori, kad aš perkaisčiau, štai kaip. Nori, kad visas apsvaigčiau nuo aistros, ir tada galėtum savo moteriškais būdais mane nu-

žudyti. Juodoji našlė — taip vadinamos tokios moterys kaip tu, aš tai *žinau*.

Lora nekreipė dėmesio.

— Prie bulvės atnešiau rudojo padažo. Ar norite, kad įpilčiau iš krašto?

— Aš matau tavo spenelius.

— O gal labiau norėtumėte tarkuoto sūrio?

— Pro palaidinę. Aiškiai matau tavo spenelius. Ar mėgini mane suvilioti?

— Pone Potisvortai, jei nesiliausite, daugiau nebenešiu jums maisto. Taigi baikite spoksoti į mano... spenelius. Tučtuojau.

— Tuomet nedėvėk tų nėrinuotų, permatomų liemenėlių. Mano laikais garbingos moterys dėvėjo liemenes. Tvirtas medvilnines liemenes. — Jis įsikibo į pagalvę susiklaipiusiomis rankomis, drebančiomis nuo prisiminimų. — Bet vis viena neblogai galėjau apčiuopti.

Seniui apdairiai atsukusi nugarą Lora Makarti suskaičiavo iki dešimties. Ji slapta žvilgtelėjo žemyn į savo marškinėlius, nebūdama tikra, kas pro juos matosi. Praėjusią savaitę jis jai skundėsi susilpnėjusiu regėjimu.

— Tu atsiuntei tą savo vaikį su pietumis. Beveik nė žodžio man nepasakė.

Senis pradėjo valgyti. Po kambarį pasklido gurgimas, tarsi būtų valomi kanalizacijos vamzdžiai.

— Na, taip, paaugliai berniukai nelabai turi apie ką kalbėti.

— Storžievis, štai kas jis. Turėtum jam taip ir pasakyti.

— Pasakysiu, — atsakė ji, vaikščiodama po kambarį, rankiodama nešvarias stiklines ir puodelius bei kraudama juos ant padėklo.

— Dienomis jaučiuosi vienišas. Po pietų buvo atėjęs tik Bairo-nas, o jis šneka vien apie savo nelemtas gyvatvores ir kiškius.

— Sakiau jums, kad galima pasikviesti ką nors iš socialinių tar-

nybų. Jie šiek tiek aptvarkytų namus, pašnekėtų su jumis. Kasdien, jei panorėtumėte.

— Socialinės tarnybos, — senis nusiviepe, jo smakru nubėgo plona padažo srovelė. — Nenoriu, kad jie kaišiotų nosis į mano reikalus.

— Kaip jums patinka.

— Tu nežinai, kaip sunku būti visai vienam... — pradėjo jis, ir Loros dėmesys nuklydo į lankas.

Jau atmintinai mokėjo senio sielvartų litaniją. Kad niekas nesupranta, kaip sunku gyventi, kai nieko iš šeimos nebėra likę; kaip sunku būti bejėgiškai prikaustytam prie lovos ir atsiduoti svetimųjų malonėn... Ji tiek kartų buvo girdėjusi įvairių šios temos variacijų, kad galėtų pati padeklamuoti.

— ... žinoma, man belikot tik tu ir Metas, vargšas aš, senas. Neturiu kam perduoti savo žemiškų turtų... Tu nežinai, kaip skaudu būti visai vienam, — ašaringas pono Potisvorto balsas prtilo.

Lora atsileido.

— Juk sakiau, kad nesate vienas. Kol mes kaimynai...

— Kai manęs nebebus, tada įsitikinsi mano dėkingumu. Juk ir pati žinai, ar ne? Tie baldai tvarte — jie bus tavo, kai aš išeisiu.

— Jums nederėtų taip kalbėti, pone Potisvortai.

— Ir tai ne viskas, aš esu žodžio žmogus. Ir gerai prisimenu, ką dėl manęs padarėte per visus šiuos metus... — jis žvilgtelėjo į padėklą. — Ar čia ryžių pudingas?

— Čia labai skanus obuolių pyragas.

Senis nuleido peilį su šakute.

— Bet šiandien juk antradienis.

— Na, aš iškepiau jums obuolių pyragą. Pudingui pritrūkau ryžių, o į parduotuvę neturėjau progos išbėgti.

— Nemėgstu obuolių pyrago.

— Mėgstate.

— Garantuoju, kad obuolių pasivogėte iš mano sodo.